

Do not open this Test Booklet until you are asked to do so.

इस परीक्षा पुस्तिका को तब तक न खोलें जब तक कहा न जाए।

Read carefully the Instructions on the Back Cover (Page 23 & 24) of this Test Booklet.

इस परीक्षा पुस्तिका के पिछले आवरण (पृष्ठ 23 व 24) पर दिए गए निर्देशों को ध्यान से पढ़ें।

For instructions in Tibetan see Page 2 of this booklet. / तिब्बतन में निर्देशों के लिए इस पुस्तिका का पृष्ठ 2 देखें।

INSTRUCTIONS FOR CANDIDATES

परीक्षार्थियों के लिए निर्देश

1. This booklet is a supplement to the Main Test Booklet for those candidates who wish to answer EITHER Part IV (Language I) OR Part V (Language II) in TIBETAN language, but NOT BOTH.2. Candidates are required to answer Part I and Part II or III from the Main Test Booklet and Parts IV and V from the languages chosen by them.3. Questions on English and Hindi languages for Part IV and Part V have been given in the Main Test Booklet. Language Supplements can be asked for separately.4. Use Blue/Black Ball Point Pen only for writing particulars on this page/markings responses in the Answer Sheet.5. The CODE for this Language Booklet is H. Make sure that the CODE printed on Side-2 of the Answer Sheet and on your Main Test Booklet is the same as that on this Language Supplement Booklet. In case of discrepancy, the candidate should immediately report the matter to the Invigilator for replacement of the Language Supplement Test Booklet.6. This Test Booklet has two Parts, IV and V consisting of 60 Objective Type Questions, and each carries 1 mark :
Part IV : Language I – (Tibetan) (Q. Nos. 91 – 120)
Part V : Language II – (Tibetan) (Q. Nos. 121 – 150)7. Part IV contains 30 questions for Language I and Part V contains 30 questions for Language II. In this Test Booklet, only questions pertaining to Tibetan language have been given. In case the language(s) you have opted for as Language I and/or Language II is a language other than Tibetan, please ask for a Supplement (Language) Test Booklet of H Code that contains questions on that language. The languages being answered must tally with the languages opted for in your Application Form. No change in languages is allowed.8. Candidates are required to attempt questions in Language II (Part V) in a language other than the one chosen as Language I (Part IV) from the list of languages.9. Rough work should be done only in the space provided in the Test Booklet for the same.10. The answers are to be recorded on the OMR Answer Sheet only. Mark your responses carefully. No whitener is allowed for changing answers | <ol style="list-style-type: none">1. यह पुस्तिका मुख्य परीक्षा पुस्तिका की एक परिशिष्ट है, उन परीक्षार्थियों के लिए जो या तो भाग IV (भाषा I) या भाग V (भाषा II) तिब्बतन भाषा में देना चाहते हैं, लेकिन दोनों नहीं।2. परीक्षार्थी भाग I एवं भाग II या III के उत्तर मुख्य परीक्षा पुस्तिका से दें और भाग IV व V के उत्तर उनके द्वारा चुनी भाषाओं से।3. अंग्रेजी व हिन्दी भाषा पर प्रश्न मुख्य परीक्षा पुस्तिका में भाग IV व भाग V के अन्तर्गत दिए गए हैं। भाषा परिशिष्टों को आप अलग से माँग सकते हैं।4. इस पृष्ठ पर विवरण अंकित करने एवं उत्तर पत्र पर निशान लगाने के लिए केवल नीले/काले बॉल पॉइंट पेन का प्रयोग करें।5. इस भाषा पुस्तिका का कोड H है। यह सुनिश्चित कर लें कि इस भाषा परिशिष्ट पुस्तिका का कोड, उत्तर पत्र के पृष्ठ-2 एवं मुख्य प्रश्न पुस्तिका पर छपे कोड से मिलता है। अगर यह भिन्न हो तो परीक्षार्थी दूसरी भाषा परिशिष्ट परीक्षा पुस्तिका लेने के लिए निरीक्षक को तुरन्त अवगत कराएँ।6. इस परीक्षा पुस्तिका में दो भाग IV और V हैं, जिनमें 60 वस्तुनिष्ठ प्रश्न हैं, तथा प्रत्येक 1 अंक का है :
भाग IV : भाषा I – (तिब्बतन) (प्रश्न सं. 91 – 120)
भाग V : भाषा II – (तिब्बतन) (प्रश्न सं. 121 – 150)7. भाग IV में भाषा I के लिए 30 प्रश्न और भाग V में भाषा II के लिए 30 प्रश्न दिए गए हैं। इस परीक्षा पुस्तिका में केवल तिब्बतन भाषा से सम्बन्धित प्रश्न दिए गए हैं। यदि भाषा I और/या भाषा II में आपके द्वारा चुनी गई भाषा(एँ) तिब्बतन के अलावा है/हैं, तो कृपया H कोड वाली उस भाषा वाली परिशिष्ट (भाषा) परीक्षा पुस्तिका माँग लीजिए। जिन भाषाओं के प्रश्नों के उत्तर आप दे रहे हैं वह आवेदन पत्र में चुनी गई भाषाओं से अवश्य मेल खानी चाहिए। भाषाओं का परिवर्तन अनुमत्य नहीं है।8. परीक्षार्थी भाषा II (भाग V) के लिए, भाषा सूची से ऐसी भाषा चुनें जो उनके द्वारा भाषा I (भाग IV) में चुनी गई भाषा से भिन्न हो।9. रफ कार्य परीक्षा पुस्तिका में इस प्रयोजन के लिए दी गई खाली जगह पर ही करें।10. सभी उत्तर केवल OMR उत्तर पत्र पर ही अंकित करें। अपने उत्तर ध्यानपूर्वक अंकित करें। उत्तर बदलने हेतु श्वेत रंजक का प्रयोग निषिद्ध है। |
|--|---|

Name of the Candidate (in Capital Letters) : _____

परीक्षार्थी का नाम (बड़े अक्षरों में) : _____

Roll Number (अनुक्रमांक) : in figures (अंकों में) _____

: in words (शब्दों में) _____

Centre of Examination (in Capital Letters) : _____

परीक्षा केन्द्र (बड़े अक्षरों में) : _____

Candidate's Signature : _____ Invigilator's Signature : _____

परीक्षार्थी के हस्ताक्षर : _____ निरीक्षक के हस्ताक्षर : _____

Facsimile signature stamp of Centre Superintendent _____

ཇི་ཞོག་ཞོག་བྱ་ངོ་གངས་ 24 ཡོད།

MAK-23-II

ཕྱགས་དཔེ་རྟགས།

ཇི་ཞོག་II

ཇི་ཞོག་། IVདང་V(བོད་སྐད་ཁ་སྒྲིང་ས།)

H

ཕྱགས་སྒོ་བར་དེ་སྒོ་ལམ་སྟོན།

(དབྱིན་སྐད་ཐོག་ཡོད་པའི་ལམ་སྟོན་བོད་སྐད་ཏུ་བསྒྱུར་བ་གཤམ་གསལ།)

- ༡ ་ ཇི་དེ་བ་འདི་ཁ་སྐོང་ས། རྒྱལ་ས་སྤྱོད་ཀྱི་ཚན་པ་བཞི་བའི་སྐད་ཡིག་དང་པོ་ལ། ཡང་ན། ཚན་པ་ལྔ་བའི་སྐད་ཡིག་གཉིས་
 བ་ཡིན་པ་མ་གཏོགས། ཚན་པ་གཉིས་ཀའི་ཆེད་དུ་མིན།
 ༢ ་ རྒྱལ་ས་སྤྱོད་པར་ཚན་པ་དང་པོ། གཉིས་པ། གསུམ་པའི་ལན་གྱི་དེ་བ་གཙོ་བོ་དེ་དག་ཡིན།
 ༣ ་ དེ་མེད་སྐད་དང་ཉིན་རྒྱུ་ཆེ། ཚན་པ་བཞི་པ་དང་། ལྔ་པ་རྒྱལ་ས་དེ་བ་ནང་གསལ་ཁ་སྐོང་ས། རྐྱད་ཡིག་གཞན་ཆང་མ་
 འོགས་སུ་ཡོད།
 ༤ ་ ལྔ་པ་ཆ་སྤྱོད་པོ་ཡི་འཕོལ་སྤྱུག་གིས་འབྲིས་དགོས།
 ༥ ་ རྒྱལ་ས་འོག་(H)ལྟེ་ཡི་ཁྱོད་ས་གཏོགས་རྣམས་ཡིད་ལ་ངེས་པར་བྱས་ནས་མདུན་འོག་གཉིས་པའི་དཔར་བསྐྱུན་དེ་བ་
 དངོས་དེ་ཁ་སྐོང་ས། རྐྱད་ཡིག་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན། གལ་ཏེ་གཅིག་མཚུངས་མེད་ན་ལམ་སང་ཡིག་ཆད་དོ་དཔར་
 བར་ཞུས་ཏེ་རང་གི་ཁ་སྐོང་ས་ལྟེ་བའི་དེ་བ་དེ་ལེན་དགོས།
 ༦ ་ རྒྱལ་ས་དེ་བ་འདི་ལ་ཚན་པ་བཞི་པ་དང་ལྔ་པ་སོ་སོར་ཡོད། ཇི་མུང་དུག་ཅུ་ཡོད་པར་དེ་བ་རེར་བརྒྱ་ཆ་གཅིག་རེ་ཡོད།
 ༧ ་ རྐྱད་ཡིག་གི་ཚན་པ་བཞི་པར་དེ་བ་ ༣༠ ཡོད་པ་དེ་སྐད་ཡིག་དང་པོའི་ཆེད་ཡིན། ཚན་པ་ལྔ་པ་ལ་དེ་བ་ ༣༠ ཡོད་པ་དེ་
 རྐྱད་ཡིག་གཉིས་པའི་ཆེད་ཡིན། ཇི་མཚོན་དེ་བ་རྒྱུང་འདི་བོད་སྐད་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་ཡིན། གལ་སྲིད་ཁྱེད་ཀྱིས་རྐྱད་ཡིག་
 དང་པོ་དང་གཉིས་པ་གང་རུང་བདམས་པ་ཡིན་ན། དེ་རང་གིས་སྐད་ས་པའི་འགྲོལ་འོག་ལྷར་མེད་ན་ཡིག་རྒྱལ་ས་དོ་
 དམ་པར་ལམ་སང་སྤྱན་གསེང་ཞུ་དགོས།
 ༨ ་ རྒྱལ་ས་སྤྱོད་པས་ཚན་པ་ལྔ་པ། རྐྱད་ཡིག་གཉིས་པ་ལས་གཞན་རྐྱད་ཡིག་དང་པོའི་ཚན་པ་བཞི་པ་ནས་འདེམས་དགོས།
 ༩ ་ ཟིན་ཟི་ཆེད་འོག་སུ་སྤྱོད་པ་གཞན་དུ་ཡོད།
 ༡༠ ་ རང་གི་དེ་བའི་ལན་རྣམས་OMRདེ་ལན་འོག་སྤྱིའི་ནང་འབྲི་དགོས། འབྲི་བསུབ་ཆེད་དཀར་བསུབ་བེད་སྤྱོད་མི་ཆོག།

ཡིག་ཆེན་གྱི་ནང་དུ་མིང་གིས། _____

མེད་གཞུང་ཨང་གྲངས། (ཨང་གི་འཛིན་པ།) _____

མེང་གཞུང་ཨང་གུང་ས། (ཡི་གེ་འི་ཐོག་) _____

ཡིག་ཆེན་དུ་ཡིག་ཆ་དེ་གཏོང་ཡུལ་གྱི་ཁ་བྱང་། _____

ལྷན་སྐྱོང་པའི་མཆོན་ལྷགས། _____ རོང་མ་པའི་མཆོན་ལྷགས། _____

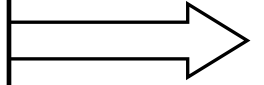
དབྱུང་ཡིག་རྒྱལ་ས་དོ་རམ་སའི་རམ་ལྷག་དང་མཆོག་རྟག་ས།

ཡིག་རྒྱུགས་པས་སྒྲེ་ཚན་བཞི་བ་ 91-120 གཞུགས་སྤྱད་
བདམས་ཡོད་ན་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་ཕོ་ཁོ་ན་ཡིན་དགོས།

Candidates should answer questions
from the following Part – IV

(Questions no. 91-120) only if they have
opted for **Tibetan** as Language-I.

ཚན་བ། བཞི་བ། PART-IV
སྐད་ཡིག་དང་སྒྲིག་ (LANGUAGE-I)
TIBETAN

གཞུང་གསལ་འབྲིང་ཐབས་ཀྱི་བརྒྱུ་ལས་འོས་པའི་ལན་རེ་འདེམས་དགོས།

91. སྐད་ཡིག་སྒྲིང་བར་ལན་ཐོགས་ཤོས་འབྲེལ་ན་.....།

- (1) ལ་མ་དང་སྤྱ་གུའི་བར་སྒྲིང་འབྲེལ་སྐད་ཆ་ཤོད་པའི་སྐབས། །
- (2) དོ་སྤང་སྤྱིན་པའི་སྒྲིང་ནས་བཤད་བ།
- (3) སྤྱ་གུར་དམིགས་པའི་སྒྲིང་ནས་བཤད་བ།
- (4) མ་སྤྱར་སྤྱ་གུར་དམིགས་པའི་སྒྲིང་ནས་བཤད་བ།

92. སྤྱ་གུ་ལོན་ཆུང་དུས་རང་གི་མ་ཟད་ཀྱི་ཁོར་ལུག་ཆུང་དུ་ལས་མེད་པ་ལ། གཞུང་གི་བརྒྱུད་པ་གང་གིས་ལན་ཐོས་བྱེད་དམ།

- (1) རང་ཉིད་སྒྲིང་པའི་འབྲེལ་ལུགས།
- (2) ཆོག་སྒྲིང་གི་དཀའ་ངལ།
- (3) སྐད་ཡིག་གི་བཞི་མ་ཚུགས་པའི་དཀའ་ངལ།
- (4) འཆོ་བ་རྩོམ་པོ་(Sensitive) དུས་ཀྱི་དཀའ་ངལ།

93. གཞུང་གསལ་ནི་སྒྲིག་སྤངས་ནང་ཁུལ་ཡོད་པ་དེ་མ་རེད།

- (1) གོ་རྟོགས་ལྡན་བ། (Comprehension)
- (2) འབྲེལ་བ་བཟོས་བ། (Making connection)
- (3) སྒྲིང་དུ་བཤད་བ། (Prediction)
- (4) དཔར་ལེན་བྱས་བ། (Transcription)

94. དགོ་ཀན་གྱི་ཡིད་ཆེས་ལ་སློབ་མར་གོ་རྟོགས་ལུས་ཅུལ་ཡོད་པ་དེས་སྐད་ལ་དགོས་གལ་ཡོད་གཟིགས་ཏེ་དགོ་ལགས་ནས་
དེ་དང་འབྲེལ་བ་.....།

- (1) སི་ཁྲེ་པན་ཁ་ཤཀ། (Stephen Krashen's) ཉམས་སྤྱོད་ལྡན་པའི་དགོ་ཀན་ཡིན།
- (2) ཟེ་ཟློ་སེ་གི་ (Vygotsky's) ཡི་སྤྱི་ཚོགས་རིག་གཞུང་གི་ཐབས་ལམ་ཡིན།
- (3) སྤེ་གོ་ཏེ་ (Piaget's) འཛིན་སྤངས་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཡིན།
- (4) སི་གིན་ནཀ། (Skinner's) གཤེས་ཀ་བཟང་པོའི་ཐབས་ལམ་ཡིན།

95. འཛིན་ཁང་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བའི་ཁྱད་ཆོས་དེ་གཤམ་གསལ་གཅིག་གང་ཡིན་ནམ།

- (1) ལུ་གུར་དགོ་ཀན་ཉམས་སྤྱོད་ཅན་གྱིས་སློབ་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།
- (2) འཛིན་གྲ་སྐད་ཅོར་ལྡན་ཡར་སློབ་མ་ནང་ཁུལ་འགོ་སྐོང་བྱེད་བཞིན་པ་རེད།
- (3) ལུ་གུ་ཆོས་ནག་པང་གི་འི་བར་ཡིག་གཟུངས་ལྡན་པའི་སློན་སྤྱོད་སྤྱོད་མེད་པ་རེད།
- (4) ལུ་གུ་ཆོ་ལ་དགོ་ལགས་ལ་དོ་སྤང་ཆེན་པོའི་སློན་སྤྱོད་ཉན་པ་རེད།

96. སྐད་ཡིག་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་སྟོན་བྱེད་པའི་མཐོང་ཚུལ་གྱི་ཐབས་དེ་.....།

- (1) སྐད་ཡིག་གི་བསམ་ཚུལ་བཅོས་ཐུབ་པའི་འགན་མེད་པ་རེད།
- (2) སྐད་ཡིག་གི་གོ་བ་སྤྱིན་པ་དེ་ང་ཆོད་བསམ་པ་དང་གོ་བ་ལེན་པ་བྱེད།
- (3) སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་གཉིས་ཐ་དད་དང་རང་ཆོད་པ་རེད།
- (4) སྐད་ཡིག་དེ་ང་ཆོས་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་དང་ངོས་ལེན་བྱས་པ་རེད།

97. འཛིན་གྲ་བདུན་པའི་དགོ་ལགས་ནས་(ལོ་མ) ཞེས་པའི་སྤྱི་ཚོགས་མ་སློག་སྤྱོད་ལ་སློབ་མ་ཆོ་ལ་ལོ་མ་བེད་སྤྱོད་དེ་སེམས་ཅན་
འདྲ་མིན་གྱི་རི་མོ་འབྲི་རུ་བཅུག་པ་དེ་ཁོང་གི་.....།

- (1) སེམས་ཅན་དང་སྐད་ཡིག་མཉམ་སྦྲར་བྱེད་རུ་བཅུག་པ།
- (2) ལས་གཞི་སྤྱད་པ་ཆར་བའི་ཆེད་རུ་སློབ་མ་ཆོ་ལ་ལས་ཀ་བྱེད་བཅུག་པ།
- (3) རི་མོ་དང་སྐད་ཡིག་མཉམ་སྦྲར་བྱེད་རུ་བཅུག་པ།
- (4) སློབ་མ་ཆོར་རིག་ཅུལ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བའི་ཐབས་ཤེས།

98. རྒྱ་གར་གྱི་འཛིན་སྐྱེའི་ནང་སྐད་གཉིས་སྤང་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན་ཅིག་རེད། དེ་ནི་སྐད་གྱི་འབྲུང་ཁུངས་ཡིན་པ་ནི་.....།
- (1) སྤུ་གྲུ་ཆང་མས་རང་གི་སྐད་སྤང་ཐུབ་པའི་ཆོར་བ་སྟེན་པས།
 - (2) སྟོབ་སྤུག་ཆང་མས་གཅིག་མཚུངས་སྤྱིང་བ་བྱེད།
 - (3) སྟོབ་སྤུག་ཆོས་སྐད་སྤྲ་མང་པོ་ཤེས་ཐུབ།
 - (4) དགེ་ལགས་ནས་སྐད་རིགས་འདྲ་མིན་ཡར་རྒྱས་གཏོང་ཐུབ།
99. གྲོག་སྤྱིང་དག་པའི་འཆར་གཞིའི་དམིགས་སྟོལ་.....།
- (1) གཞན་གྱི་ཆེད་དུ་གྲོགས་པ།
 - (2) དག་འ་སྤྱིའི་རང་གྲོག་དེབ་གྲོགས་པ།
 - (3) གནས་དོན་ཡང་དག་ཏུ་གོ་བའི་ཆེད་གྲོགས་པ།
 - (4) གནས་དོན་ཆ་ཆང་ཤེས་པའི་ཆེད་གྲོགས་པ།
100. གཤམ་གསལ་བཟོད་པ་དེ་འགོ་ནས་ཁ་སྐོངས་དགོས། ར་བྲག་ཆེད་དཔར་རིས་དེ་བཞིན་.....།
- (1) དེས་ཉན་ཅལ་ལ་པན་པ་བྱེད།
 - (2) དེས་སྤྱང་ནང་གང་བྱུང་བའི་བན་སྤྱད་ཡོད་པ་རེད།
 - (3) དེས་ཡིག་གཟུགས་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བར་པན་པ་བྱེད།
 - (4) དེས་རྩམ་པ་པོ་ཡག་པོ་ཡོང་བ་བྱེད།
101. དུམ་མཆམས་(Paragraph)འབྲི་སྤངས་ལེགས་པོ་ཡོང་བར་པན་པ་བྱེད་.....།
- (1) སྤྱིང་བ་པོ་ཁུག་པའི་ཆེད་སྐད་ཆ་སྟན་པོ་ཤོད་དགོས།
 - (2) ཡི་གེ་འབྲི་ལུགས་མ་ཐུན་པའི་ཡིག་གཟུགས་དགོས།
 - (3) བཟོད་དོན་(Content) ནང་མིང་ཆིག་དཀའ་བ་ཡོད་དགོས།
 - (4) རིག་ཅལ་དང་སྤྱན་བསྟར་གཉིས་མཉམ་སྤྱར་དགོས།

102. སྤྱ་གྲུ་ཚུང་ཚུང་ཆོས་ཞ་སྤྱལ་དང་། འགྲིག་བསུབ་གང་བྱུང་དུ་དབུས་བཞག་གི་རེད། དེ་ལ་.....ཟེར།

- (1) གྲག་གྲོག་འབྲི་སྤངས་ལ་ཟེར།
- (2) འབྲི་སྤངས་གསར་འཛོལ་ཟེར།
- (3) འབྲ་མཉམ་འབྲི་བ་ལ་ཟེར།
- (4) རྟོབ་འབྲི་ཟེར།

103. སྐད་ཡིག་ཆང་མ་སྟོབ་དགོས་པའི་དོན་ནི།

- (1) སྐྱ་གདངས་ལ་དོ་སྤང་སྤྱད་པ།
- (2) བརྗོད་པའི་ཆིག་སོ་སོར་བྱེ་བ་དང་། གཅིག་མཚུངས་ཀྱི་ཡི་གེ་བཞོད་པ།
- (3) སྐྱ་གདངས་སོ་སོའི་སྡེ་ཆན་དུ་འཛོག་དགོས།
- (4) སྐད་ཡིག་དེ་ཆིག་རང་བཞིན་དུ་བཟུ་བ།

104. སློབ་ཆན་གྱི་སྐད་ཡིག་དེ་དམིགས་ལུལ་བཞག་ནས་སྤྱ་གྲུའི་སྐད་ཐོག་སློབ་པ་དེ་དག་གན་ཡིན་པའི་ཆན་རེད།

- (1) སྐད་ཆ་ཤོད་པའི་ཐབས་ལམ།
- (2) བརྗོད་བསྐྱར་པའི་ཐབས་ལམ།
- (3) ཐད་ཀར་སློབ་པའི་ཐབས་ལམ།
- (4) འགོ་སྤངས་ཀྱི་ཐབས་ལམ། (Structural approach)

105. ཉན་སྤྱབ་པའི་བྱས་པ་དེ་.....ཤོད་པ་ལོ་ཡི་བཤད་སྤངས་དང་ལག་བརྟེན་གྱི་བྱས་པ་དེ་ཡིན།

- (1) ཐག་གཅོད་དང་གཅོང་བཟོ་བྱས་པ།
- (2) རྫོང་འཛིན་དང་དོན་རྟོགས་པ།
- (3) རྫོང་འཛིན་དང་བརྟག་དབྱད་བྱས་པ།
- (4) ཐག་གཅོད་དང་བརྟག་དབྱད་བྱས་པ།

ལམ་སྟོན། གཤམ་གསལ་བརྗོད་བཞུགས་དང་དེ་ལོག་རྩི་བ་ (106-114) ལ་འོས་བཤེ་ལན་འདོམས།

༡༡། རྩོད་བྱུང་གྱི་གར་གྱི་ཡུལ་སྤྱིང་ཕ་ར་ཏ་སེའི་ནགས་སྤྱག་པོ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཉེ་ཁྲིས་སུ་ཚུ་མོ་གཏླ་རྒྱུག་བཞིན་ཡོད་པའི་ཉེ་འདབས་གྱི་གྲོང་གསེབ་ནས་ཤིང་འཇུས་ཤིང་ཆོང་གིས་མི་ཆེ་སྤྱེལ་མཁན་རྣམ་ལག་ཀར་ཏ་ར་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ། ཉེན་ཅིག་གཏླའི་གཙང་གཞུང་གི་ཤིང་སྤྱོད་གི་སྤྱེ་ཡི་ཤིང་གཙང་བཞིན་ཡོད་པ་ཁོ་བའི་རྒྱང་ལ་འདམ་སྤེད་གྱིས་གཙང་ཆུ་བརྩོང་ཁོ་བའི་ནང་ལྷུང་ཏེ་འཆི་ལ་ཉེ་བ་ཡོད་པ་དེ། གཙང་པོའི་ཉེ་ཁྲིས་སུ་ཡོད་པའི་རི་དྲགས་རུ་རུ་(རི་དྲགས་ལུས་ལ་སེམས་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས། རུ་ཅེ་གཅིག་ལ་ལུས་ནི་གསེར་ལྷར་མཛེས། རི་དྲགས་ཡིན་ཡང་མི་སྐྱད་ལྷང་ལྷང་འདོན་)བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་ཤིང་མཁན་ཆུང་ལྷུང་གི་འཇིགས་བ་ལས་སྐྱབས་སོ། དེ་སྐྱབས་ཤིང་མཁན་གྱིས་རི་དྲགས་ལ་སྤྱིན་བྱ་ཤིས་གྱི་མཆོད་པ་བྱ་འདོད་པས། རི་དྲགས་རུ་རུས་ཁྱོད་གྱིས་ང་འདི་ལྷར་ཡོད་པ་གཞན་ལ་མི་སྤྱི་ཞིག་དེས་མཆོད་པ་ཆོག་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་པོ། དེ་མཆོམས་ནས་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་ནང་ཆེན་ལ་རི་དྲགས་བཞིན་མི་ལམ་དུ་མིས་ཞིང་ཆོས་ཀྱང་གསུངས་བ་མིས་པ། གཉིད་བསད་པ་དང་བཙུན་མོས་རྒྱལ་པོ་ལ་དེ་ལྷར་ཡོད་ཆུ་བརྗོད་པ་དེ་རྒྱལ་ཁང་དུ་གདན་འདྲངས་དགོས་པའི་ཕྱ་ཚུགས་ནན་བརྗོད་སྤྱོད་སོ། རྒྱལ་པོ་ཡང་རང་གི་སྤོན་པོ་ནམས་ལ་བཀའ་གནང་ཏེ་རི་དྲགས་དེ་འདྲ་གང་ཡོད་འཆོལ་དུ་བཏང་། དེ་མཆོམས་ནས་གནས་ཆུ་ལ་ཤིང་མཁན་གྱིས་ཐོས། རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་ལ་རམ་ནས་རི་དྲགས་གང་དུ་ཡོད་པ་བསྟན། རྒྱལ་པོས་མཐའ་བཞེན་ནས་དམགས་མིས་བསྐྱོར་ཏེ་རི་དྲགས་རུ་རུ་ཟེན། རྒྱལ་ཁང་དུ་གདན་འདྲངས་ཏེ་རྒྱལ་སྤོན་འབངས་དང་བཅས་པར་རི་དྲགས་གྱི་བྱང་ཚུབ་ཆོས་མང་དག་གསུངས་སོ། དེ་ནས་བཟུང་རི་དྲགས་རུ་རུའམ་རི་དྲགས་ཨེན་ལ་ཞེས་བ་བསམ་གཏན་གྱི་མངོན་རྟགས་སུ་བཅད་སྟོད་པ་ནང་པའི་ལྷ་ཁང་དགོན་གནས་གྱི་རྟགས་སུ་གནས་སོ།

106. ཤིང་མཁན་གྱི་མིང་ལ་གང་ཟེར། ཁོ་ཡུལ་གང་ན་སྟོད་གྱི་ཡོད་དམ།

- (1) ཤིང་མཁན་གྱི་མིང་ལ་ཏ་རི་རྣམ་ཟེར། ཁོ་ཡུལ་ཕ་རུ་ཏ་བྱར་སྟོད་གྱི་ཡོད་པ་དེ།
- (2) ཤིང་མཁན་གྱི་མིང་ལ་རྣམ་ལག་ཏ་རི་ཟེར། ཁོ་ཡུལ་ཕ་རུ་ཏ་བྱར་སྟོད་གྱི་ཡོད་པ་དེ།
- (3) ཤིང་མཁན་གྱི་མིང་ལ་རྣམ་ལག་ཀར་ཏ་ར་ཟེར། ཁོ་ཡུལ་ཕ་ར་ཏ་སེར་སྟོད་གྱི་ཡོད་པ་དེ།
- (4) ཤིང་མཁན་གྱི་མིང་ལ་རྣམ་ཀུ་ལྷར་ཟེར། ཁོ་ཡུལ་ཕ་རུ་ཏ་བྱར་སྟོད་གྱི་ཡོད་པ་དེ།

107. ཤིང་མཁན་རྣམ་ལག་ཀར་ཏ་ར་མི་ཆེ་གང་གི་སྤོན་སྤྱེལ་གྱི་ཡོད་དམ།

- (1) ལམ་རྩར་ནས་ཤིང་འཇུས་པ་བཙོང་ནས་མི་ཆེ་སྤྱེལ་གྱི་ཡོད་པ་དེ།
- (2) རྟགས་ནས་ཤིང་འཇུས་པ་བཙོང་ནས་མི་ཆེ་སྤྱེལ་གྱི་ཡོད་པ་དེ།
- (3) གཙང་འགམ་ནས་ཤིང་འཇུས་པ་བཙོང་ནས་མི་ཆེ་སྤྱེལ་གྱི་ཡོད་པ་དེ།
- (4) ཞིང་རྩར་ནས་ཤིང་འཇུས་པ་བཙོང་ནས་མི་ཆེ་སྤྱེལ་གྱི་ཡོད་པ་དེ།

108. ཤིང་མཁན་དེ་རྒྱང་པ་བྱད་ནས་གང་དུ་ལྷུང་བ་ཡིན་ནམ།

- (1) བེང་མཁན་དེའི་རྒྱུ་ལ་འདམས་སྟེང་ཟུང་དེ་ཁོ་བ་རྩུ་མོ་གསུམ་པོ་ནང་ལྷུང་བ་རེད།
- (2) བེང་མཁན་དེའི་རྒྱུ་ལ་འདམས་སྟེང་ཟུང་དེ་ཁོ་བ་ཁྲིམ་པའི་ནང་ལྷུང་བ་རེད།
- (3) བེང་མཁན་དེའི་རྒྱུ་ལ་འདམས་སྟེང་ཟུང་དེ་ཁོ་བ་ཞིང་རྩུའི་ཡུ་བའི་ནང་ལྷུང་བ་རེད།
- (4) བེང་མཁན་དེའི་རྒྱུ་ལ་འདམས་སྟེང་ཟུང་དེ་ཁོ་བ་རྩུ་མོ་ཡུ་ལྷུ་བའི་ནང་ལྷུང་བ་རེད།

109. ཤིང་མཁན་དེ་ཕུ་བོ་གདམ་པ་གྲོང་ཅན་གྱི་ནང་ནས་སྐྱུས་བཏོན་ནམ།

- (1) སྒྲིལ་མཁན་དེ་མུ་ཤོ་གླེའི་མ་གྲོང་ཅན་གྱི་ནང་ནས་རྟོགས་པ་ཚོས་བརྟོན་པ་རེད།
- (2) སྒྲིལ་མཁན་དེ་མུ་ཤོ་གླེའི་མ་གྲོང་ཅན་གྱི་ནང་ནས་སྐྱེས་བརྟོན་པ་རེད།
- (3) སྒྲིལ་མཁན་དེ་མུ་ཤོ་གླེའི་མ་གྲོང་ཅན་གྱི་ནང་ནས་རི་རྒྱལ་ས་རྩ་རྩས་བརྟོན་པ་རེད།
- (4) སྒྲིལ་མཁན་དེ་མུ་ཤོ་གླེའི་མ་གྲོང་ཅན་གྱི་ནང་ནས་སྐྱེས་བརྟོན་པ་རེད།

110. རི་རྒྱལ་ས་རྩ་རྩེ་བྱང་ཆོས་གང་ཡོད་པ་རེད་དམ།

- (1) རི་རྒམས་རུ་རུ་དེ་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་སུ་བྲང་ཚུབ་གྱི་སེམས་དང་ཕྱན་ལ་མི་སྐད་སྟོང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད།
- (2) རི་རྒམས་རུ་རུ་དེ་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་སུ་རྒྱུག་སེམས་དང་ཕྱན་ལ་ཁི་སྐད་སྟོང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད།
- (3) རི་རྒམས་རུ་རུ་དེ་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་སུ་གཤམ་སྦྱུང་སེམས་དང་ཕྱན་ལ་མི་སྐད་སྟོང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད།
- (4) རི་རྒམས་རུ་རུ་དེ་ཁྱིའི་ལུས་སུ་མི་སྐད་སྟོང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད།

111. ཤིང་མཁན་གྱིས་རང་ཉིད་གཙང་ཅུ་འི་འདྲི་གསུངས་ལས་སྐྱབས་པའི་བྱི་ལན་དུ་འདྲི་གསུངས་ཏུ་རུས་གང་སྐྱུས་སམ།

- [illegible]

112. རྒྱལ་པོ་སྤྱི་ཡི་བཙུན་མོ་ལ་མི་ལམ་གང་བཏང་ངམ།

- (1) མ་ར་ཏ་མིའི་རྒྱལ་པོའི་བཅུན་མོ་ལ་རི་དྲགས་ཏུ་ཐེང་བ་མི་སྐད་སྤྲ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་མིས་སོ།
- (2) ཀོ་ཤམ་པོའི་རྒྱལ་པོའི་བཅུན་མོ་ལ་རི་དྲགས་མི་སྐད་སྤྲ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་མིས་སོ།
- (3) ལུམ་རྩི་ཞིའི་རྒྱལ་པོའི་བཅུན་མོ་ལ་རི་དྲགས་མི་སྐད་སྤྲ་མཁན་ཡོད་པ་མིས་སོ།
- (4) སིང་ཡུར་གྱི་རྒྱལ་པོའི་བཅུན་མོ་ལ་རི་དྲགས་མི་སྐད་སྤྲ་བ་ཡོད་པ་མིས་སོ།

113. མཐའ་མ་རྒྱལ་པོས་རི་དྲགས་རུ་རུ་གང་དུ་གདན་ཞུས་མཛད་ནས།

- (1) ཤིང་ནགས་སུ་རང་འཇགས་གདན་ཞུས་མཛད།
- (2) མི་དམངས་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་གདན་ཞུས་མཛད།
- (3) རོ་བུ་ནང་དུ་གདན་ཞུས་མཛད།
- (4) ཁྲིམས་ཁང་དུ་གདན་ཞུས་མཛད།

114. མི་ལམ་དུ་རི་དྲགས་རུ་རུ་སུ་ལ་མིས་བ་ཡིན་ནས།

- (1) བྱན་གཡོག་ལ་མིས་བ་ཡིན།
- (2) རྒྱལ་པོ་ལ་མིས་བ་ཡིན།
- (3) བཅུན་མོ་ལ་མིས་བ་ཡིན།
- (4) ཁྲོན་པོ་ནང་ཆེན་ལ་མིས་བ་ཡིན།

གཤམ་གསལ་སྒྲུན་ཆིག་ལེགས་བར་བསྐྱགས་ཏེ་འོས་བཤི་ལན་རེ་འདེམས་དགོས།

༡༣། །རང་སེམས་སོང་བའི་མི་དེ།

།གཏན་གྱི་འདུན་མར་འབྱུང་ན།

།རྒྱ་མཆོ་གཏིང་ནས་ནོར་བུ།

།ལོ་ན་དེ་དང་འབྲུག་ལ།

།ཅི་ཐོག་བ་མའི་ཁ་ལ།

།སྤྱི་སེར་རྒྱང་གི་པོ་ཉ།

།མེ་ཏོག་སྤྲང་བུ་གཉིས་ཀྱི།

།འབྲེལ་མཆམས་གཅོད་མཁན་ལོས་ཡིན།

།བྱ་ཤུག་སེམས་བ་མེད་ཀྱང་།

།རྟ་མགོས་ཕྱི་མིག་བལྟས་བྱང་།

།ཁྲིམ་གཞུང་མེད་བའི་བྱམས་བས།

།ང་ལ་ཕྱི་མིག་མི་བལྟ།

།ཤེད་དེ་ལྷུལ་བའི་ཡུལ་གྱི།

།ཆོས་རྒྱལ་ལས་ཀྱི་མེ་ལོང་།

།དེ་ནས་ཁྲི་ཁྲིག་མི་འདུག།

།འདི་ནས་ཁྲིག་ཁྲིག་གནང་ཞུ།

115. རང་སེམས་སོང་བའི་མི་ཟེར་བ་དེ་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་ནས།

- (1) རོ་ཤེས་ཅན་གྱི་མི།
- (2) སེམས་བ་ཤོར་བའི་མི།
- (3) ཡིད་ཆེས་ཡོད་བའི་མི།
- (4) ཡོན་ཏན་ཅན་གྱི་མི།

116. གཏན་གྱི་འདུན་མར་འབྱུང་ན་ཟེར་བའི་འདུན་མའི་གོ་དོན་གང་ཡིན་ནམ།

- (1) གཏན་གྱི་འདུན་མ་ནི། ཆན་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གོ་བ་ཡིན།
- (2) གཏན་གྱི་འདུན་མ་ནི། གོ་བསྐྱར་བྱས་པ་ལ་གོ་བ་ཡིན།
- (3) གཏན་གྱི་འདུན་མ་ནི། ཡིད་ཆེས་དང་སྒོ་མཐུན་པ་ལ་གོ་བ་ཡིན།
- (4) གཏན་གྱི་འདུན་མ་ནི། གྲོགས་བཟང་པོ་ལ་གོ་བ་ཡིན།

117. ཡིད་ཆེས་ཡོད་ན་རྒྱ་མཚོ་ནས་གང་ལེན་ཆོག་གི་ཡོད་པ་ཡིན་ནམ།

- (1) རྒྱ་མཚོ་ནས་ཁོར་བྱ་ལེན་ཆོག་གི་རེད།
- (2) རྒྱ་མཚོ་ནས་ཉ་ཆེན་ལེན་ཆོག་གི་རེད།
- (3) རྒྱ་མཚོ་ནས་ཁོར་བྱ་པ་ལས་ལེན་ཆོག་གི་རེད།
- (4) རྒྱ་མཚོ་ནས་ཚུ་ལེན་ཆོག་གི་རེད།

118. ཅི་ཐོག་བ་མེའི་ཁ་ལ་གང་གི་ཕོ་ཉ་ཡོད་དམ།

- (1) རྒྱུ་སེར་མེ་ཡི་ཕོ་ཉ་ཡོད་པ་ཡིན།
- (2) རྒྱུ་སེར་རྒྱུད་གི་ཕོ་ཉ་ཡོད་པ་ཡིན།
- (3) རྒྱུ་སེར་ཚུ་ཡི་ཕོ་ཉ་ཡོད་པ་ཡིན།
- (4) རྒྱུ་སེར་ས་ཡི་ཕོ་ཉ་ཡོད་པ་ཡིན།

119. ཉ་མགོས་ཕྱི་མིག་ག་དུས་བལྟས་པ་ཡིན་ནམ།

- (1) འབྲས་ཤན་སེམས་པ་མེད་ན་ཡང་།
- (2) སྒན་ཤན་སེམས་པ་མེད་ན་ཡང་།
- (3) བྱ་ཤན་སེམས་པ་མེད་ན་ཡང་།
- (4) འབྲུ་ཤན་སེམས་པ་མེད་ན་ཡང་།

120. ང་ལ་ཕྱི་མིག་མི་བལྟ་ཟེར་བ་སྲུ་ལ་ཟེར་རམ།

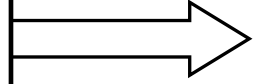
- (1) ཡིད་གཞུང་མེད་པའི་བྱམས་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན།
- (2) ཁྲེལ་གཞུང་མེད་པའི་བྱམས་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན།
- (3) ཁྲེལ་གཞུང་ལྡན་པའི་བྱམས་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན།
- (4) ཁྲེལ་གཞུང་རྒྱུད་བའི་བྱམས་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན།

ཡིག་རྒྱུགས་བས་སྡེ་ཆན་ལྔ་བ་ 121-150 གཤམ་སྤྱིད་
བདམས་ཡོད་ན་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གཉིས་བ་ཁོ་ན་ཡིན་དགོས།

Candidates should answer questions
from the following Part – V

(Questions no. 121-150) only if they have
opted for **Tibetan** as Language-II.

ཚན་བ་ལྔ་པ། (PART-V)
སྐད་ཡིག་གཉིས་པ། (LANGUAGE-II)
TIBETAN

གཤམ་གསལ་བརྗོད་པ་བསྐྲུགས་ཏེ་དྲི་བ་རྣམས་ལས་འོས་པའི་ལན་རེ་མཁོར་བ་འདེམས་དགོས།

༡༢། རྒྱ་གར་བརྒྱལ་གྱི་སྙན་ངག་མཁན་མེས་པོ་ར་བེཊྭ་ནམ་ལེ་གོར་(7/5/1861-7/8/1941)མཆོག་སྙན་ངག་མཁན་མཁས་དབང་
 ཞིག་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དབྱིན་ཇིའི་དུས་ཀྱི་རྒྱ་གར་གྱི་ཆོང་འབྲེལ་རྒྱལ་ས་ཆེ་ཤོས་ཀ་ལི་ཀ་ཏ་ཞེས་པ་ནས་རྒྱ་རྒྱུ་གི་ལོ་མི་ཏར་
 ༤༠ ས་ན་ཤིན་ཏེ་ནི་ཀེ་ཏ་ཞེས་ཤེས་ཡོན་སློབ་གྲུའམ་ཆེས་མཐོའི་སློབ་གཉེར་ཁང་འཛུལ་གྱིང་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་གཙུག་ལག་སློབ་
 གཉེར་ཁང་དེ་གསར་འཛུགས་གནང་བ་ཡོད་པ་རེད། དེ་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་མངའ་སྡེ་ཁུབ་མརྒྱལ་གྱི་ཁོངས་སུ་ཡོད་ཅིང་། ས་དེར་དང་ཐོག་
 གྱི་ལོ་ ༡༩༤༣ ལོར་མ་རྩེ་འི་དེ་ར་བེཊྭ་ནམ་ལེ་གོར་(Maharishi Ravindra Nath)ཞེས་པས་ཤིན་ཏེ་ནི་ཀེ་ཏ་ཞེས་པ་
 (Shanti Ashram)ཞེས་པ་བཙུགས་པ་དེ་རང་ལ་ར་བེཊྭ་ནམ་ལེ་གོར་ (Ravindra Nath Tagore) རང་ཉིད་གྱིས་བྲ་མོ་བེ་རྩ་
 ལ་ཡ་ (Brahmo Vidyalyaya)ཞེས་པའི་སློབ་གྲུ་ཞིག་གསར་འཛུགས་གནང་བ་དེ་ཁོང་རང་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ལྟར་ཁང་མེད་སློབ་གྲུ་
 (Open School) ཞེས་པ་རྒྱ་གར་ནང་དང་ཤོས་དེ་གྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ལོར་འགོ་འཛུགས་བྱས་པ་དེ་གྱིས་སུ་རྒྱ་བསྐྱེད་གྱིས་བེ་ཤུ་ར་ཏེ་
 (Vishva Bharati University) ཞེས་པའི་མིང་ཐོག་ནས་འཛུལ་གྱིང་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ཆེས་མཐོའི་སློབ་གྲུ་ཆེན་པོ་དེ་བྱུང་
 པ་རེད། དེ་རུ་རྒྱ་གར་གྱི་རིག་གཞུང་རྒྱུང་པ་ཡི་རིག་གནས་ཡོངས་དང་། ཉིན་རྒྱ་ཆོས་ལུགས་དང་ནང་བ་སངས་རྒྱས་པའི་ལྟ་བུ་
 བོད་རིག་པའི་གས་རྒྱལ་ཁབ་མི་འདྲ་བའི་སྐད་ཡིག་སོགས་ཀྱང་སློབ་འབྲིད་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད།

121. རྒྱ་གར་གྱི་སྙན་ངག་མཁན་མེས་པོ་ར་བེཊྭ་ནམ་ལེ་གོར་གང་དུ་ག་དུས་སྐུ་འཁྲུངས་འདུག་གས།

- (1) ཁོང་ནི་རྒྱ་གར་བརྒྱལ་དུ་གྱི་ལོ་ ༡༩༤༡ ལོར་སྐུ་འཁྲུངས་པ་རེད།
- (2) ཁོང་ནི་རྒྱ་གར་ཀ་ལི་མིར་དུ་གྱི་ལོ་ ༡༩༤༡ ལོར་སྐུ་འཁྲུངས་པ་རེད།
- (3) ཁོང་ནི་རྒྱ་གར་མ་ར་ཏེ་ལི་དུ་གྱི་ལོ་ ༡༩༤༡ ལོར་སྐུ་འཁྲུངས་པ་རེད།
- (4) ཁོང་ནི་རྒྱ་གར་བི་ལུ་པ་ཏུ་གྱི་ལོ་ ༡༩༤༡ ལོར་སྐུ་འཁྲུངས་པ་རེད།

122. ར་བེཊྭ་ནམ་ལེ་གོར་གིས་ཀ་ལི་ཀ་ཏ་ཉེ་མིས་སུ་གང་གནང་ངམ།

- (1) ཀ་ལི་ཀ་ཏ་ཉེ་མིས་གྱིས་གནས་ཤིང་ནི་ཀེ་ཏ་ཞེས་པར་ཤིང་བཟོའི་སློབ་གཉེར་ཁང་ཞིག་བཙུགས་པ་རེད།
- (2) ཀ་ལི་ཀ་ཏ་ཉེ་མིས་གྱིས་གནས་ཤིང་ནི་ཀེ་ཏ་ཞེས་པར་འཁྲུལ་སྟོན་སློབ་གཉེར་ཁང་ཞིག་བཙུགས་པ་རེད།
- (3) ཀ་ལི་ཀ་ཏ་ཉེ་མིས་གྱིས་གནས་ཤིང་ནི་ཀེ་ཏ་ཞེས་པར་རིག་གནས་སློབ་གཉེར་ཁང་ཞིག་བཙུགས་པ་རེད།
- (4) ཀ་ལི་ཀ་ཏ་ཉེ་མིས་གྱིས་གནས་ཤིང་ནི་ཀེ་ཏ་ཞེས་པར་ཤེས་ཡོན་སློབ་གཉེར་ཁང་ཞིག་བཙུགས་པ་རེད།

123. ར་བེ་བླ་ན་མཁའ་ཤིང་གིས་བེ་ཤུ་རྩ་རྟེ་མཐོ་སློབ་མ་བཞེངས་སྡོན་ཤུ་ཉི་ཤེ་ཀེ་ཉན་ལ་གང་འགོ་འདྲུགས་གནང་ངམ།
- (1) ཁོང་གིས་བྲ་མོ་བེ་མ་ལ་ཡ་བསྟེ་གནས་ཁང་ (Brahmabimalaya) ཞེས་པའི་ཞིག་བཙུག་གནང་བ་རེད།
 - (2) ཁོང་གིས་བྲ་མོ་བེ་ལྷ་ལ་ཡ་ (Brahmo Vidyalaya) ཞེས་པའི་སློབ་གྲྭ་ཞིག་བཙུག་གནང་བ་རེད།
 - (3) ཁོང་གིས་བྲ་མ་ཀུ་མུར་རིའི་ཆོས་ཆོགས་ (Brahma Kumari Ashram) ཞེས་པའི་ཞིག་བཙུག་གནང་བ་རེད།
 - (4) ཁོང་གིས་བྲ་མ་དེ་བ་ལ་ཡ་ (Brahmadevalaya) ཞེས་པའི་སློབ་གྲྭ་ཞིག་བཙུག་གནང་བ་རེད།
124. ཤུ་ཉི་ཤེ་ཀེ་ཉན་ཞེས་པའི་ས་ཆ་དེར་ཐོག་མར་གང་ཞེས་པའི་བསྟེ་བཅོས་བ་རེད་དམ།
- (1) ས་དར་ཐོག་མ་བྱི་ལོ་ ༡༩༤༤ ན་ལོར་མ་རྒྱ་རིའི་དེ་བེ་བླ་ན་མཁའ་ཤིང་གིས་བས་དབང་ལྷུག་གི་ལྷ་ཁང་བཅོས་བ་རེད།
 - (2) ས་དར་ཐོག་མ་བྱི་ལོ་ ༡༩༤༤ ན་ལོར་མ་རྒྱ་རིའི་དེ་བེ་བླ་ན་མཁའ་ཤིང་གིས་བས་དབང་མཆོ་མའི་ལྷ་ཁང་བཞེངས།
 - (3) ས་དར་ཐོག་མ་བྱི་ལོ་ ༡༩༤༤ ན་ལོར་མ་རྒྱ་རིའི་དེ་བེ་བླ་ན་མཁའ་ཤིང་གིས་བས་ཨ་ཤུ་མ་ཞིག་བཅོས་བ་རེད།
 - (4) ས་དར་ཐོག་མ་བྱི་ལོ་ ༡༩༤༤ ན་ལོར་མ་རྒྱ་རིའི་དེ་བེ་བླ་ན་མཁའ་ཤིང་གིས་བས་ཉིན་རྒྱུ་འཛུགས་གནང་བ་རེད།
125. ཁང་ཐོག་མེད་པའི་སློབ་གྲྭ་ (Open School) ཞེས་པ་དེ་ཐོག་མ་འགོ་བཙུག་མཁན་སུ་ཡིན་ནམ།
- (1) དེ་ནི་སྟན་འགྲུ་མཁན་མེས་བོ་ར་བེ་བླ་ན་མཁའ་ཤིང་གིས་རེད།
 - (2) དེ་ནི་སྟན་འགྲུ་མཁན་དབྱུག་པ་ཅན་ཉི་དམྱེ་རེད།
 - (3) དེ་ནི་སྟན་འགྲུ་མཁན་པའི་ཉི་མེ་ལྷ་རེད།
 - (4) དེ་ནི་སྟན་འགྲུ་མཁན་བླ་ཡེ་ས་རེད།
126. བེ་ཤུ་རྩ་རྟེ་ (Vishva Bharati University) ཞེས་པའི་མཐོ་སློབ་ས་གནས་གང་ལྷན་ཆགས་ཡོད་དམ།
- (1) དེ་ནི་རྒྱ་ས་ཀུ་མར་ཉེ་ནས་ཀེ་ལོ་མི་ཤར་ ༤༠ ཡོད་པའི་ཤུ་ཉི་ཤེ་ཀེ་ཉན་ཞེས་པར་ཆགས་ཡོད་པ་རེད།
 - (2) དེ་ནི་རྒྱ་ས་རྩི་ལེ་ནས་རྒྱ་ཆད་ཀེ་ལོ་མི་ཤར་ ༤༠ ཡོད་པའི་ཀུ་ཉི་ཤེ་ཀེ་ཉན་ཞེས་པར་ཆགས་ཡོད་པ་རེད།
 - (3) དེ་ནི་རྒྱ་ས་ཀུ་མར་ཉི་ཤེ་ཀེ་ཉན་ཞེས་པར་ཆགས་ཡོད་པ་རེད།
 - (4) དེ་ནི་རྒྱ་ས་ཀུ་མར་ཉི་ཤེ་ཀེ་ཉན་ཞེས་པར་ཆགས་ཡོད་པ་རེད།
127. བེ་ཤུ་རྩ་རྟེ་ (Vishva Bharati University) ཞེས་པའི་མཐོ་སློབ་ནང་སློབ་ཆད་གཙོ་བོ་གང་གང་སློབ་ཀྱི་ཡོད་དམ།
- (1) རྒྱ་གར་གྱི་རིགས་སློབ་གར་རིག་གནས་ཡོངས་དང་། གཞན་རིག་གནས་ཀྱང་སློབ་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།
 - (2) རྒྱ་གར་གྱི་རིགས་གཞུང་རྒྱུ་ལེ་ལེ་རིག་གནས་ཡོངས་དང་། བོད་སྐད་རིག་གནས་ཀྱང་སློབ་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།
 - (3) རྒྱ་གར་གྱི་རིགས་གཞུང་གསར་པའི་རིག་གནས་ཡོངས་དང་། བོད་སྐད་རིག་གནས་ཀྱང་སློབ་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།
 - (4) རྒྱ་གར་གྱི་རིགས་གཞུང་སྐད་ཡིག་རིག་གནས་ཡོངས་དང་། བོད་སྐད་རིག་གནས་ཀྱང་སློབ་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

ལམ་སྟོན། གཤམ་གསལ་བརྗོད་པ་སྟོན་པ་དང་དེ་ཡོག་རྩི་བ་ 128-135 གཤམ་པའི་ལམ་བཤོམས།

༡། འཛམ་གླིང་ནང་འབྲེལ་ལམ་དཔེར་ན། འགྲིམ་འགྲུལ། ཡིག་འགྲུལ། ཁ་སྐར་སོགས་མེད་ན་མི་ཆེ་མི་ལ་བ་ལ་དཀའ་ངལ་ཆགས་ཀྱི་རེད། མདོར་ན། འབྲེལ་ལམ་ནི། མི་དང་མིའི་དབར་ལས་དོན་བདུན་སྟོད་པའི་དོན་ལ་ཟེར་བ་ཡིན། མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་བ་ལ་འབྲེལ་ལམ་དེ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཞིག་ཡིན་པས་འབྲེལ་ལམ་དེ་གནའ་སྡེ་མོ་ནས་ད་ལྟའི་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་བར་ཡར་རྒྱས་དང་འགྱུར་བ་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་ཕྱིན་ཡོད། སྡེ་མོ་དྲིའི་དུས་རབས་དང་ལྷགས་ཀྱི་དུས་རབས་ཀྱི་དུས་སྤྱི་དང་མིའི་འབྲེལ་ལམ་ནི་མེ་བཏང་བའི་དུ་མདོན་པ་དང་། མིའི་རྒྱུ་ནས་སྐད་ལྷགས་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་བརྒྱབ་སྟེ་སྐད་བདེའི་སྟོན་ནས་འབྲེལ་ལམ་བྱེད་སྒོལ་ཡོད་པ་རེད། དེ་སྐབས་དང་། དེར་དུས་ཀྱང་འབྲེལ་ལམ་ཁུབས་ཆེ་བ་ནི་མི་དང་མིའི་དབར་བྱེད་པ་དེ་རེད། སྡེ་མོ་ཡིན་ན་འགྲིམ་འགྲུལ་གྱི་འབྲེལ་ལམ་དེ་རྒྱར་བཞོན་ནས་འགྲོ་བ་དང་། ཀོ་བ་རྒྱར་གཏང་ནས་འགྲོ་བ་སོགས་རེད། དེར་སང་ནི། སྤྱུལ་འཁོར། མེ་འཁོར། གནམ་འགྲུ་སོགས་འགྲུལ་ལམ་གྱི་འབྲེལ་བ་སྐབས་བདེ་པོ་དང་ལས་སྒྲ་བོ་ཡོད་ཀྱང་ཉེན་ཁ་ཡང་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད། དེ་བཞིན་རྒྱུང་འཕྲིན་དང་། གཟུགས་མཐོང་རྒྱུང་འཕྲིན། དེ་སང་ནི་ལག་ཐོགས་ཁ་བར་གྱི་ཐོག་ནས་ཀྱང་འབྲེལ་བྱ་རྒྱ་ཡོད་པ་རེད། མི་དམངས་འབྲེལ་ལམ་ནི། རྒྱུང་བསྐྱབས་དང་དེ་བཞིན་གྱི་འཕྲུལ་ཆས་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད། སྡེ་མོ་ཡིན་ན། ལྷ་མས་བཀའ་ཆོས་གནང་སྐབས་ཉེ་ཁྲིས་ཀྱི་མི་འགའ་ཤས་ཀྱི་ལྷ་མའི་གསུང་ ཐོས་པ་མ་གཏོགས་དམངས་ཀྱིས་ལྷ་མ་དད་པ་བྱས་པ་དང་མོས་པ་བྱས་པ་མ་གཏོགས་ལྷ་མའི་གསུང་ཐོས་པ་ཏ་ཅང་དཀའ་བོ་རེད། དེར་སང་རྒྱུང་བསྐྱབས་ཀྱི་སྟོན་སྟོན་བཞི་མཆོམས་བརྒྱུད་དུ་གནས་པའི་མི་ཆང་མས་ལྷ་མའམ་དཔོན་པོས་གང་གསུངས་བའམ་བཤད་པ་ཉན་པ་ཐོས་པ་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། རྒྱ་མཆོན་དེ་འདྲ་ལ་བརྟེན། མཆོན་རིག་གིས་མི་ལ་ཏ་ཅང་མན་པ་བྱུང་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་བྱས་ཆོག་པ་རེད།

128. འཛམ་གླིང་ནང་ལ་འབྲེལ་ལམ་གང་དང་གང་ཡོད་དམ།

- (1) འབྲེལ་ལམ་གྱི་ཡིག་འགྲུལ། གནམ་སྐར་གཏོང་བ། ཁ་དཔེ་བྱེད་པ་སོགས་ཡོད་པ་རེད།
- (2) འབྲེལ་ལམ་གྱི་ཆེད་འགྲིམ་འགྲུལ། ཡིག་འགྲུལ། ཁ་སྐར་སོགས་ཡོད་པ་རེད།
- (3) འབྲེལ་ལམ་གྱི་ཆེད་ལམ་གྱི་སྐད་ཆ་བཤོད་རྒྱ། ལག་འདབ་བྱེད་རྒྱ་སོགས་ཡོད་པ་རེད།
- (4) འབྲེལ་ལམ་གྱི་ཆེད་མིག་བདུན་སྟོད་རྒྱ། གཡོ་སྤྱའི་སྐད་བདུན། ཁ་སྐར་སོགས་ཡོད་པ་རེད།

129. འབྲེལ་ལམ་དེ་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་གང་རྒྱུང་བའི་མཆོན་རྟགས་ཡིན་ནམ།

- (1) དེས་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་བྱིན་པའི་མཆོན་རྟགས་ཡིན།
- (2) དེས་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཉམས་རྒྱུད་བྱིན་པའི་མཆོན་རྟགས་ཡིན།
- (3) དེས་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་གཡོ་སྤྱའི་ལམ་དུ་བྱིན་པའི་མཆོན་རྟགས་ཡིན།
- (4) དེས་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་བྲན་ཆོད་ཅན་དུ་བྱིན་པའི་མཆོན་རྟགས་ཡིན།

130. སྤྲོ་མོ་དེའི་དུས་རབས་དང་ལྷན་པ་གྱི་དུས་རབས་གྱི་སྐབས་སུ་མི་རྣམས་ཀྱི་འབྲེལ་ལམ་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་ནམ།

- (1) དེ་སྐབས་འབྲེལ་ལམ་གཙོ་བོ་ཕྱར་རྒྱུ་ལས་དང་དང་ཤིང་ཅགས་པའི་སྤྱི་གྲགས་པ་དེ་རེད།
- (2) དེ་སྐབས་འབྲེལ་ལམ་གཙོ་བོ་ཆུ་སྐད་དང་མིའི་དུ་སྐད་ལྷན་པ་ཆེན་གྲགས་པ་དེ་རེད།
- (3) དེ་སྐབས་འབྲེལ་ལམ་གཙོ་བོ་གླིང་ལུ་འེ་སྤྱི་དང་མིའི་སྐད་གདངས་ལྷན་པ་ཆེན་གྲགས་པ་དེ་རེད།
- (4) དེ་སྐབས་འབྲེལ་ལམ་གཙོ་བོ་རྩོད་བྱུག་པ་དང་མིའི་སྐད་ལྷན་པ་ཆེན་གྲགས་པ་དེ་རེད།

131. སྤྲོ་མོ་དེའི་དུས་སུ་མི་རྣམས་ལྷུལ་ལྷུང་གཅིག་ནས་གཞན་ལ་འགྲོ་བར་གང་བེད་སྤྱོད་བྱས་ཏེ་འགྲོ་ཡི་ཡོད་ནམ།

- (1) སྤྲོ་མོ་དེའི་དུས་སུ་མི་རྣམས་ཁྱི་ལ་བཞོན་ཏེ་འགྲོ་ཡི་ཡོད་པ་རེད།
- (2) སྤྲོ་མོ་དེའི་དུས་སུ་མི་རྣམས་ལྷག་ལ་བཞོན་ཏེ་འགྲོ་ཡི་ཡོད་པ་རེད།
- (3) སྤྲོ་མོ་དེའི་དུས་སུ་མི་རྣམས་ར་ལ་བཞོན་ཏེ་འགྲོ་ཡི་ཡོད་པ་རེད།
- (4) སྤྲོ་མོ་དེའི་དུས་སུ་མི་རྣམས་རྟ་ལ་བཞོན་ཏེ་འགྲོ་ཡི་ཡོད་པ་རེད།

132. དེང་སང་མི་རྣམས་ལྷུལ་ལྷུང་གཅིག་ནས་གཞན་ལ་འགྲོ་བར་གང་བེད་སྤྱོད་བྱས་ཏེ་འགྲོ་ཡི་ཡོད་ནམ།

- (1) དེང་སང་མི་རྣམས་མོ་ཀླ་ཀླ་དང་འཁོར་ལོ་ལྟ་བུ་འཁོར་ལོ་སོགས་བེད་སྤྱོད་དེ་འགྲོ་ཡི་ཡོད་པ་རེད།
- (2) དེང་སང་མི་རྣམས་རྒྱ་ལྷུང་གྱི་ཀླ་ཀླ་དང་འཁོར་ལོ་སོགས་ཀྱི་འགྲོ་ཡི་ཡོད་པ་རེད།
- (3) དེང་སང་མི་རྣམས་མོ་ཀླ་ཀླ་དང་འཁོར་ལོ་སོགས་ཀྱི་ནང་དུ་བསྐྱེད་དེ་འགྲོ་ཡི་ཡོད་པ་རེད།
- (4) དེང་སང་མི་རྣམས་རྩ་མོང་། རྒྱ་ཆེན་སོགས་བེད་སྤྱོད་ཀྱི་འགྲོ་ཡི་ཡོད་པ་རེད།

133. སྤྲོ་མོ་དེའི་དུས་སུ་གཙང་བོ་པར་བཞོད་ཆེད་གང་བེད་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོད་ནམ།

- (1) སྤྲོ་མོ་དེའི་དུས་སུ་གཙང་བོ་པར་བཞོད་ཆེད་ཏྲ་ག་འཛེན་ཀྱི་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད།
- (2) སྤྲོ་མོ་དེའི་དུས་སུ་གཙང་བོ་པར་བཞོད་ཆེད་ཀོ་བ་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད།
- (3) སྤྲོ་མོ་དེའི་དུས་སུ་གཙང་བོ་པར་བཞོད་ཆེད་གྲུ་གཟིངས་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད།
- (4) སྤྲོ་མོ་དེའི་དུས་སུ་གཙང་བོ་པར་བཞོད་ཆེད་གནམ་འགྲུ་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད།

134. དེང་སང་འགྲུལ་ལམ་གཙོ་བོ་གང་དག་ཡོད་པ་རེད་ནམ།

- (1) དེང་སང་ནི། སྤྱི་ཆུ་བཞོད་ཀོ་བ། རྩ་གད་སོགས་འགྲུལ་ལམ་གྱི་འབྲེལ་བ་སྤྲོ་བ་བེད་སྤྱོད་པ་རེད།
- (2) དེང་སང་ནི། རྩ་གད་སོགས་འགྲུལ་ལམ་གྱི་འབྲེལ་བ་སྤྲོ་བ་བེད་སྤྱོད་པ་རེད།
- (3) དེང་སང་ནི། སྤྱི་ཆུ་འཁོར་ལོ་དང་འཁོར་ལོ་སོགས་འགྲུལ་ལམ་གྱི་འབྲེལ་བ་སྤྲོ་བ་བེད་སྤྱོད་པ་རེད།
- (4) དེང་སང་ནི། རྩ་མོང་། གཡལ་གྱི་རྩ་གད་སོགས་འགྲུལ་ལམ་གྱི་འབྲེལ་བ་སྤྲོ་བ་བེད་སྤྱོད་པ་རེད།

135. དེང་སང་སྒྲ་མ་སོགས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུང་ཆོས་དང་བཀའ་སློབ་གོ་བ་དེ་བའི་འབྲུལ་ཆས་ གཙོ་བོ་གང་ཡིན་ནམ།
- (1) དེ་ནི། རིག་གསར་དུ་རྒྱ་རེད།
 - (2) དེ་ནི། རྒྱང་བསྐྱགས་རེད།
 - (3) དེ་ནི། རྒྱང་འཕྲིན་རེད།
 - (4) དེ་ནི། གཞུགས་མཐོང་རྒྱང་འཕྲིན་རེད།

གཤམ་གསལ་འཕྲིད་ཐབས་ཀྱི་བརྒྱམས་ལས་འོས་བའི་ལན་མ་གོར་བར་འདེམས་དགོས།

136. དགོ་ཆེན་གྱིས་སློབ་མ་གཉིས་མཉམ་དུ་བཞག་ནས་དེ་དག་དཔར་རིས་སྒྲད་བ་དེ་རང་ངོས་ནས་རོགས་བར་འབྲེལ་བ་ཤད་
བརྒྱབ་བརྩལ་བའི་དགོ་ལགས་ཀྱི་འཆར་གཞི་དེ་ལ་.....།
- (1) འཆར་གཞིའི་ལས།
 - (2) སློབ་མ་རྒྱང་འབྲེལ་གོ་རྟོགས་སྒྲེལ་བ།
 - (3) སློབ་མ་སྡེ་ཆན་དུ་ཞོད་རེ་བྱེད་བརྩལ་བ།
 - (4) དགོ་ཆེན་ནས་སློབ་མས་ཤེས་བར་རོགས་བྱེད་བ།

137. རྩ་བདར་ཅན་(Dysgraphia)ནི་སྒྱུར་བར་དཀའ་ངལ་དང་ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་བ་.....།
- (1) སྐད་ཆ་ཞོད་སྤངས།
 - (2) རྟོག་བའི་སྐབས་སྒྲ་གདངས་འདོན་བར་དཀའ་ངལ།
 - (3) འགྲུལ་བསྐྱོད་དང་གཅིག་མཚུངས་། (Movement & co-ordination)
 - (4) ཡིག་གཞུགས་དང་མགྲོགས་པོའི་རྩལ། (Handwriting Skill)

138. འབྲི་རྩལ་གྱི་སྐབས་སུ་མ་གྲིས་སྡོན་དུ་བསམ་སྒྲུབ་འཆར་ལྡན་པ་ཡོད་དེ་ཉ་ཅང་གལ་ཆེ། གང་ཡིན་ཟེར་ན།
- (1) དེས་འབྲི་སྒྱུར་མེད་པའི་པན་ཐོགས།
 - (2) དེས་འཆར་གཞི་བཀོད་པའི་ཟེན་འབྲེལ་སྒྲོ་ལྟ་བུ་རེད།
 - (3) དེས་བཅོས་བསྐྱར་བྱེད་པའི་སྐབས་རོགས་བྱེད།
 - (4) དེས་བསམ་སྒྲོ་འཁོར་བར་བྲགས་བརྒྱབས་པ་ཡིན།

139. སྐད་ཡིག་སྒྲིལ་ཆུང་ཆུང་ཅུ་ཁྱེད་སྐད་ཡིག་གཞན་འཐོན་པ་བྱེད།

- (1) ཐོག་མེད་དུ་སྒྲིལ།
- (2) སྒྲིག་དངས་། བཅད་སྒྲིལ། མིང་ཆོག་ (Pronunciation) (Grammar) (Vocabulary)
- (3) བྲིས་པ་བཅོད་པ་དང་ཆོག་
- (4) སྒྲིལ་ཆོག་སྐད་དང་རིག་གཞུང་གི་སྐད་ཡིག་མེད་སྒྲིལ་བྱས་པ།

140. རྒྱ་གར་གྱི་འཛིན་བྲལ་ནང་སྐད་རིག་ས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་དེ་སྤྱ་གྲུ་ཚང་མའི་.....།

- (1) ཐབས་ཤེས་འདྲ་མིན་ཐོག་ཤོད་སྤྱབ་པ་ཡིན།
- (2) སྐད་རིག་ས་གྱི་ཆུང་ཆུང་མི་འདྲ་བ་སྤྱད་སྤྱབ།
- (3) སྐད་རིག་ས་འདྲ་མིན་ཤེས་སྤྱབ།
- (4) སྤྱད་སྤྱོད་ཡོད་པའི་ཆོར་བ་སྤྱེས་སྤྱབ།

141. གཤམ་གསལ་དེ་སྒྲོག་ཆུང་ཆུང་པན་ཐོག་ས་ཤོས་དེ་ཡིན།

- (1) སྒྲོག་ཆུ་དེ་སྒྲོབ་དེ་བ་གྱི་ཆོག་གི་དག་ཆ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་རེད།
- (2) སྒྲོག་ཆུ་དེ་གསང་ཉག་ས་བཤོལ་ཆུ་དེ་རེད།
- (3) སྒྲོག་ཆུ་དེ་སྒྲོག་དེ་བ་གྱི་དོན་ཉག་ས་ཆེད་དུ་རེད།
- (4) སྒྲོག་ཆུ་དེ་སྒྲོག་དེ་བ་གྱི་གོ་དོན་ལེགས་པར་ཉག་ས་པའི་ཆེད་རེད།

142. གཤམ་གསལ་གཅིག་སྒྲོག་སྒྲོག་པའི་ཐབས་ཤེས་གནད་ཆེན་དེ་རེད།

- (1) སྒྲིལ་ཐོག་སྒྲོག་པ། (Silent reading)
- (2) སི་གེམ་མིང་། (Skimming)
- (3) སི་གེན་ཞིང་། (Scanning)
- (4) གནད་ས་ལྷན་མཉམ་སྒྲོག་ (Choral reading)

143. ལྷང་བ་གང་པོ་འཁྱིལ་བུ་དེ་འཁྱིལ་བ་པོ་ལ་འཁྱིལ་བུ་པོ་བ་ཡིན། གང་ཡིན་ཟེར་ན།

- (1) དེས་ཁྱས་དག་ཤིང་སེམས་སྒྲུབ་ལ་བན་བ་ཡིན།
- (2) དེས་བཅོས་ཁ་ཤིང་རྒྱུར་པན།
- (3) དེས་བསམ་ཚུལ་ལྟ་མིན་འགྲེ་རྒྱ་སྦྱིན་བ་ཡིན།
- (4) དེས་བརྗོད་དོན་ཐག་གཅོད་ཤིང་རྒྱུར་པན་བ་ཡིན།

144. ཚུམ་འབྲི་སྒྲངས་ཀྱི་འགྲོ་ལུགས་དེ་སེམས་ནང་འཆང་གཞིའི་བསམ་སྒྲོ་ཡོད་པ་དེ།

- (1) ཐག་གཅད་དེ་བྲིས་པ། (Finalising)
- (2) བསྐྱར་ཞིབ། (Reviewing)
- (3) ཟིན་པ་བྲི། (Drafting)
- (4) མྱོན་དུ་བྲིས་པ། (Prewriting)

145. དགོ་ཚེན་ནས་སྐད་ཡིག་འདི་ན་གླུ་འེ་ནང་སྐྱ་གྲུ་འེ་དངོས་ཡོད་མི་ཆེད་སྐོ་ནས་སྐྱོང་འབྱོར་དགོས་པའི་སྐད་ཡིག་ལ་
དམིགས་ཏེ་ཁོང་གིས་.....།

- (1) བརྟམོད་བརྟམ་བའི་ཐབས་ཤེས།
- (2) ཤོད་སྟངས་ལ་དམིགས་བ།
- (3) སྐད་ཆ་འགོ་སྟངས་ལ་དམིགས་བ།
- (4) ཉན་ཅལ་ཐུབ་པའི་སྐད་ཡིག་ལ་དམིགས་བ།

146. སྐད་ཡིག་གིས་ང་ཚོའི་བསམ་ཚུལ་བཅོས་བསྐྱར་བྱ་བ་པའི་ཡོངས་གྲགས་ལ།

- (1) ས་མིང་མར་ཤ། (Saphir Whorf) ཚོད་དཔག
- (2) སྐད་ཡིག་དེ་དང་འབྲེལ་བ།
- (3) སྤྱི་ཚོགས་དང་མཐུན་པའི་སྐད་ཡིག
- (4) སི་ཀྲེ་སཀླ། ཀྲེ་སཀླ (Stephen Krashen's) ཐབས་ལམ།

147. དགེ་ལགས་ནས་མིའི་སྐད་ཡིག་སྒྲིང་སྒྲུང་ས་དེ་གཅིག་མཚུངས་ཀྱི་ཉམས་སྒྲིང་དང་། རིས་འཛིན་གྱི་ཤེས་བྱ་བ་འདི་
ལྟ་བུ་སྒྲིང་བ་གང་དེ་ཁོང་གི་དོས་ལེན་བྱེད།
- (1) ཟི་གོ་ཌ་ས་གོ། (Vygotsky)
 - (2) པ་ཇེ་ཌ། (Piaget)
 - (3) ཚོམ་སི་ཀ་ཡི། (Chomsky)
 - (4) སི་ཀོན་ནཀ། (Skinner)
148. བྱ་བྱས་སྐད་ཡིག་མ་ཤེས་སྒྲིན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་དེ་.....།
- (1) ཚིག་བར་བཅད་དེ་བཤད་པ། (Telegraphic Speech)
 - (2) དུས་པ་(Crying) དབྱངས་སྒྲ། (Cooing) བྱ་བྱ་ཚུང་བའི་དོན་བཤད་མེད་པའི་སྒྲ་ཅོར། (Babbling)
 - (3) ཚིག་གཅིག་སྒྲ་སྒྲ་དུ་བཤད་པ།
 - (4) ཚིག་གཉིས་སྒྲ་སྒྲ་དུ་བཤད་པ།
149. ར་ཆོའི་ལུས་ཀྱི་འཁྱེད་བཞེད་ལག་བརྟ། མིག་གིས་བལྟ་སྒྲུང་ས་དེ་ཆོ་དཔེར་ན།
- (1) བསྐྱབ་པའི་ཚིག་སྐད་དུ་བརྟག་པ།
 - (2) བརྟ་སྒྲིད་པ།
 - (3) སྒྲ་མེད་ཀྱི་བརྟོད་པ།
 - (4) སྒྲ་ལྟན་བརྟོད་པ།
150. ཚིག་སྒྲིང་ཆང་མར་སྐད་ཀྱི་ཁྲིམས་དང་འགྲོ་ལུགས་ཡོད་པས་ཚིག་གི་དོན་སྒྲིན་པའི་ལུགས།
- (1) གཞི་ཅ་གཏམ་བཞོས་པ། (Semantic)
 - (2) ཚིག་སྒྲིད། (Syntax)
 - (3) བརྟ་སྒྲིད། (Grammar)
 - (4) མཚོན་ཉགས་། (Symbol)

SPACE FOR ROUGH WORK

SPACE FOR ROUGH WORK

གཤམ་གྱི་ལམ་སྟོན་རྣམས་གཟབ་གཟབ་བྱས་ཏེ་སྟོན་དགོས།

- ༡ ་ རྩིབ་ཁག་ལ་ལན་མ་བཞུགས་པའི་ཐོག་(Question booklet)ཏུ་བཞུགས་པའི་ཐོག་རང་བཞིན་གྱི་གསལ་བཤད་ཡོད་པ་དེ་དག་ལེགས་པར་སྒྲིགས་དགོས།
- ༢ ་ རྩིབ་གཅིག་ལ་ལན་བཞི་འདམ་ཀ་སྤྲད་ཡོད་པ་ལས་འོས་པའི་ལན་དེ་ལན་ཤོག་གི་སྒྲིབ་དབྱིབས་ནང་སྤྲུག་སྐམ་སྟེ་ནག་གང་རུང་གིས་ནག་སྤྲིབ་གཏོང་དགོས། ནག་སྤྲིབ་བཏང་བའི་སྒྲིབ་དབྱིབས་ལ་བསྐྱར་བསྐྱབ་བྱ་མི་ཆོག།
- ༣ ་ ལན་ཤོག་(OMR)སྐབས་ཆེགས་དང་། མངོན་རྟགས་(Sign)སོགས་བརྒྱབ་མི་རུང་བ་ཡིན།
- ༤ ་ རྩིབ་ཤོག་དང་། ལན་ཤོག་གཉིས་ཀྱི་ཨང་གངས་མི་མཐུན་པ་ཡོད་ན་ལམ་སང་བརྗེ་བོ་བརྒྱབ་དགོས།
- ༥ ་ རྩིབ་སྒྲིབ་དག་རྩིབ་ཤོག་ཨང་དང་། ལན་ཤོག་ཨང་། རྩིབ་སྒྲིབ་མ་ཞོར་བ་བྲིས་དགོས།
- ༦ ་ OMRལན་ཤོག་གི་རྟགས་བཞུགས་པའི་ཐོག་(a machine)ཀྱིས་འཇུག་གི་ཡོད་པས་གསལ་བཤད་ཁག་རང་གི་འཇུག་ཁྱབ་ལག་འཁྱེར་(Admit Card)ནང་གང་ཡོད་པ་ལྟར་མ་འཁྱེར་བ་འབྱིན་དགོས།
- ༧ ་ ཡིག་རྩིབ་སྒྲིབ་གཏོང་སར་ལག་ཐོགས་ཁ་པར་(Mobile) དང་ཡིག་ཆ་དང་འབྲེལ་བའི་དངོས་ཆས་གང་ཡང་འཁྱེར་ཏེ་ཡོང་མི་ཆོག།
- ༨ ་ ཡིག་རྩིབ་སྒྲིབ་གཏོང་ཁང་(Exam Room) ཡིག་རྩིབ་སྒྲིབ་ཆེགས་ཁང་(Exam Hall)ནང་ལག་ཐོགས་ཁ་པར་དང་། འབྲེལ་ལམ་སྤྲུལ་ཆས་(Communication device)ལ་སོགས་འཁྱེར་མི་ཆོག། གལ་སྲིད་འཁྱེར་ཡོད་པ་མཐུས་པ་དང་ཏུ་གོ་ན་ཁྱེད་རང་གི་ཡིག་ཆ་དཔེ་བཞུས་བྱས་པར་དོས་འཛིན་གྱིས་ཁྱེད་རང་ལ་ཁྱེད་སྒྲིབ་ཐོག་ནས་ཉེས་ཆད་དང་། ཡིག་ཆ་དཔེ་བཞུས་པ་ལྟར་ལྟར་གཏོང་གི་རེད།
- ༩ ་ ཡིག་རྩིབ་སྒྲིབ་གཏོང་སར་རང་གི་རྩིབ་ལག་འཁྱེར་(Admit Card)སྟོན་དགོས་པ་ཡིན།
- ༡༠ ་ ཡིག་རྩིབ་སྒྲིབ་འབྱིན་སྐབས་ཡིག་རྩིབ་སྒྲིབ་དོ་དམ་པས་བཀའ་ཁྲོལ་མེད་པར་གང་རུང་ཏུ་འབྱོར་མི་ཆོག།
- ༡༡ ་ ལན་ཤོག་(Answer sheet)དང་འབྱོར་ཤོག་(Attendance sheet)གི་སྟེང་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ལན་གཉིས་བཞུགས་དགོས། ལན་ཤོག་དེ་ཡིག་ཆ་དོ་དམ་པར་དེས་པར་ཏུ་བཅུ་སྟོན་བྱས་ཏེ་ཕྱིར་ཐོན་བྱ་དགོས།
- ༡༢ ་ རྩིབ་གཞི་ཡོ་ཆས་(Electronic Device)གང་ཡང་བེད་སྤྱོད་གཏོང་མི་ཆོག་པ་སེམས་ནང་ནན་པོ་དེས་དགོས།
- ༡༣ ་ ཁྱེད་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྟོན་གྱི་ཐོག་ནས་ཡིག་རྩིབ་སྒྲིབ་འབྱིན་པ་ཡིན།
- ༡༤ ་ རྩིབ་ཤོག་(Question Paper)དང་ལན་ཤོག་(Answer sheet)གང་ནས་ཀྱང་ཤོག་བྱའི་ཆོད་པ་རྩིབ་ནས་བཞུགས་མི་ཆོག།
- ༡༥ ་ ཏུས་ཆོད་རྩིབ་སྒྲིབ་མཆོམས་ལན་ཤོག་ཡིག་ཆ་དོ་དམ་པར་འབྲེལ་ཏེ་རྩིབ་ཤོག་རང་གི་མཉམ་ཏུ་འཁྱེར་ཆོག།

READ THE FOLLOWING INSTRUCTIONS CAREFULLY :

1. The manner in which the different questions are to be answered has been explained in the Test Booklet which you should read carefully before actually answering the questions.
2. Out of the four alternatives for each question, only one circle for the correct answer is to be darkened completely with **Blue/Black Ball Point Pen** on **Side-2** of the OMR Answer Sheet. The answer once marked is not liable to be changed.
3. The candidates should ensure that the Answer Sheet is not folded. Do not make any stray marks on the Answer Sheet. Do not write your Roll No. anywhere else except in the specified space in the Answer Sheet.
4. Handle the Test Booklet and Answer Sheet with care, as under no circumstances (except for discrepancy in Test Booklet Code or Number and Answer Sheet Code or Number), another set will be provided.
5. The candidates will write the correct Test Booklet Code and Number as given in the Test Booklet/Answer Sheet in the Attendance Sheet.
6. A machine will read the coded information in the OMR Answer Sheet. Hence, no information should be left incomplete and it should not be different from the information given in the Admit Card.
7. Candidates are not allowed to carry any textual material, printed or written, bits of papers, pager, mobile phone, electronic device or any other material except the Admit Card inside the Examination Hall/Room.
8. Mobile phones, wireless communication devices (even in switched off mode) and the other banned items should not be brought in the examination halls/rooms. Failing to comply with this instruction, will be considered as using unfair means in the examination and action will be taken against the candidate including cancellation of examination.
9. Each candidate must show on demand his/her Admit Card to the Invigilator.
10. No candidate, without special permission of the Centre Superintendent or Invigilator, should leave his/her seat.
11. The candidates should not leave the Examination Hall/Room without handing over their Answer Sheet to the Invigilator on duty and sign the Attendance Sheet twice. Cases where candidate has not signed the Attendance Sheet second time will be deemed not to have handed over the Answer Sheet and dealt with as an unfair means case. **The candidates are also required to put their left-hand THUMB impression in the space provided in the Attendance Sheet.**
12. Use of Electronic/Manual Calculator is prohibited.
13. The candidates are governed by all Rules and Regulations of the Examining Body with regard to their conduct in the Examination Hall/Room. All cases of unfair means will be dealt with as per Rules and Regulations of the Examining Body.
14. No part of the Test Booklet and Answer Sheet shall be detached under any circumstances.
15. **On completion of the test, the candidate must hand over the Answer Sheet to the Invigilator in the Room/Hall. The candidates are allowed to take away this Test Booklet with them.**

निम्नलिखित निर्देशों को ध्यान से पढ़ें :

1. जिस प्रकार से विभिन्न प्रश्नों के उत्तर दिए जाने हैं उसका वर्णन परीक्षा पुस्तिका में किया गया है, जिसे आप प्रश्नों का उत्तर देने से पहले ध्यान से पढ़ लें।
2. प्रत्येक प्रश्न के लिए दिए गए चार विकल्पों में से सही उत्तर के लिए OMR उत्तर पत्र के पृष्ठ-2 पर केवल एक वृत्त को ही पूरी तरह नीले/काले बॉल पॉइंट पेन से भरें। एक बार उत्तर अंकित करने के बाद उसे बदला नहीं जा सकता है।
3. परीक्षार्थी सुनिश्चित करें कि इस उत्तर पत्र को मोड़ा न जाए एवं उस पर कोई अन्य निशान न लगाएँ। परीक्षार्थी अपना अनुक्रमांक उत्तर पत्र में निर्धारित स्थान के अतिरिक्त अन्यत्र न लिखें।
4. परीक्षा पुस्तिका एवं उत्तर पत्र का ध्यानपूर्वक प्रयोग करें, क्योंकि किसी भी परिस्थिति में (केवल परीक्षा पुस्तिका एवं उत्तर पत्र के कोड या संख्या में भिन्नता की स्थिति को छोड़कर) दूसरी परीक्षा पुस्तिका उपलब्ध नहीं करायी जाएगी।
5. परीक्षा पुस्तिका/उत्तर पत्र में दिए गए परीक्षा पुस्तिका कोड व संख्या को परीक्षार्थी सही तरीके से उपस्थिति-पत्र में लिखें।
6. OMR उत्तर पत्र में कोडित जानकारी को एक मशीन पढ़ेगी। इसलिए कोई भी सूचना अधूरी न छोड़ें और यह प्रवेश पत्र में दी गई सूचना से भिन्न नहीं होनी चाहिए।
7. परीक्षार्थी द्वारा परीक्षा हॉल/कक्ष में प्रवेश पत्र के सिवाय किसी प्रकार की पाठ्य सामग्री, मुद्रित या हस्तलिखित, कागज़ की पर्चियाँ, पेजर, मोबाइल फोन, इलेक्ट्रॉनिक उपकरण या किसी अन्य प्रकार की सामग्री को ले जाने या उपयोग करने की अनुमति नहीं है।
8. मोबाइल फोन, बेतार संचार युक्तियाँ (स्विच ऑफ अवस्था में भी) और अन्य प्रतिबंधित वस्तुएँ परीक्षा हॉल/कक्ष में नहीं लाई जानी चाहिए। इस सूचना का पालन न होने पर इसे परीक्षा में अनुचित साधनों का प्रयोग माना जाएगा और परीक्षार्थी के विरुद्ध कार्यवाही की जाएगी, परीक्षा रद्द करने सहित।
9. पूछे जाने पर प्रत्येक परीक्षार्थी, निरीक्षक को अपना प्रवेश-पत्र दिखाएँ।
10. केन्द्र अधीक्षक या निरीक्षक की विशेष अनुमति के बिना कोई परीक्षार्थी अपना स्थान न छोड़ें।
11. कार्यरत निरीक्षक को अपना उत्तर पत्र दिए बिना एवं उपस्थिति-पत्र पर दुबारा हस्ताक्षर किए बिना परीक्षार्थी परीक्षा हॉल/कक्ष नहीं छोड़ेंगे। यदि किसी परीक्षार्थी ने दूसरी बार उपस्थिति-पत्र पर हस्ताक्षर नहीं किए तो यह माना जाएगा कि उसने उत्तर पत्र नहीं लौटाया है और यह अनुचित साधन का मामला माना जाएगा। परीक्षार्थी अपने बाएँ हाथ के अँगूठे का निशान उपस्थिति-पत्र में दिए गए स्थान पर अवश्य लगाएँ।
12. इलेक्ट्रॉनिक/हस्तचालित परिकलक का उपयोग वर्जित है।
13. परीक्षा-हॉल/कक्ष में आचरण के लिए परीक्षार्थी परीक्षण संस्था के सभी नियमों एवं विनियमों द्वारा नियमित हैं। अनुचित साधनों के सभी मामलों का फैसला परीक्षण संस्था के नियमों एवं विनियमों के अनुसार होगा।
14. किसी भी परिस्थिति में परीक्षा पुस्तिका और उत्तर पत्र का कोई भाग अलग न करें।
15. परीक्षा सम्पन्न होने पर, परीक्षार्थी कक्ष/हॉल छोड़ने से पूर्व उत्तर पत्र निरीक्षक को अवश्य सौंप दें। परीक्षार्थी अपने साथ इस परीक्षा पुस्तिका को ले जा सकते हैं।